

Διεθνής Εταιρεία Φίλων
Νίκου Καζαντζάκη
SYNTHESIS
Ενημερωτικό Δελτίο

Νº 11

αύγουστος 2006

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στις 27 Ιανουαρίου 2007, ώρα 17.00, θα λάβει χώρα στην Αλεξάνδρεια, στα γραφεία της ελληνικής κοινότητας, οδός Alexandre le Grand αρ. 63 (Chatby), η δέκατη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας. Η ένατη είχε συνέλθει στη Λευκωσία (Κυπριακή Δημοκρατία) στις 11 Δεκεμβρίου 2004. Μετά τη συνέλευση στην Καζαμπλάνκα, στις 14 Δεκεμβρίου 1998, είναι η δεύτερη Γενική Συνέλευση που πραγματοποιείται στην Αφρική. Στην ημερησία διάταξη περιλαμβάνονται: ο εορτασμός, το 2007, της 50ής επετείου από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη, το σχέδιο τροποποίησης του Καταστατικού της Εταιρείας ώστε να ληφθεί υπόψη ο εφεξής παγκόσμιος χαρακτήρας της, η προετοιμασία του εορτασμού, το 2008, της 20ής επετείου από την ίδρυση της Εταιρείας, η εκλογή της νέας Συντονιστικής Επιτροπής και επίτιμων μελών. Τα μέλη της Εταιρείας, που είναι ταμειακώς εντάξει ως προς τη συνδρομή του 2006, θα λάβουν λεπτομερείς πληροφορίες.

“LE REGARD CRETOIS”

Εξαμηνιαία επιθεώρηση που δημοσιεύεται στα γαλλικά. Περιέχει κείμενα, συχνά ανέκδοτα, του Νίκου Καζαντζάκη (ποίηση, ταξιδιωτικές διηγήσεις, διαλέξεις, συνομιλίες, αλληλογραφία, κινηματογραφικά σενάρια κλπ.), φωτογραφίες, καθώς και εργασίες και μαρτυρίες ερευνητών, συγγραφέων, ποιητών, εκδοτών, ανθρώπων του θεάτρου, καλλιτεχνών και φίλων του μεγάλου Κρητικού. Είναι η μόνη επιθεώρηση που αφιερώνεται αποκλειστικά σε έναν Έλληνα συγγραφέα. Έγινε το κατεξοχήν δημοσίευμα αναφοράς για όποιον επιθυμεί να γνωρίσει τη ζωή, το έργο και τη σκέψη αυτού του συγγραφέα. Εγγραφείτε συνδρομητές εσείς οι ίδιοι και παρακινήστε να εγγραφούν συνδρομητές φίλοι σας και βιβλιοθήκες. Αποστέλλεται δείγμα δωρεάν με απλή αίτηση απευθυνόμενη στην ακόλουθη διεύθυνση: *Le Regard crétois*, Boîte postale 45, 01632 Saint-Genis-Pouilly, Cedex, France.

**ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΚΑΙ
Ο Κ. ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ**

• Στο *Synthesis* (αρ. 9, Δεκέμβριος 2005) αναφερθήκαμε στην αγωγή που άσκησε ο κ. Σταύρου κατά της Ελληνικής Κρατικής Τηλεόρασης και των υπευθύνων της Εταιρείας κας Κλεοπάτρας Πρίφτη, κας Αθηνάς Βουγιούκα και κ. Γεωργίου Στασινάκη για τη λογοτεχνική εκπομπή του συγγραφέα Βασίλη Βασιλικού *Άξιον Εστί*. Η δίκη θα διεξαχθεί στην Αθήνα στις 16 Νοεμβρίου 2006. Ως προς την υπόθεση των συγγραφικών δικαιωμάτων, η έφεση που ασκήθηκε από συγγενείς του Νίκου Καζαντζάκη κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών θα εξεταστεί, επί της ουσίας αυτή τη φορά, στις 7 Δεκεμβρίου 2006.

• Στις υπό εκδίκαση αγωγές, ο κ. Σταύρου επιτίθεται στους υπευθύνους της Εταιρείας επικαλούμενος τις ιδιότητές του ως «ισοβίου Προέδρου του Μουσείου Νίκου Καζαντζάκη» και ως «Υφυπουργού παρά τω Προέδρω» όταν Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.

Αλλά σε μια συνέντευξή του στην Κρητική Τηλεόραση, στις 11 Ιουλίου 2006, ο κ. Ρούσος Κυπριωτάκης, Δήμαρχος του Δήμου «Νίκου Καζαντζάκης» και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω

Μουσείου, διατύπωσε σοβαρές κατηγορίες εναντίον του κ. Σταύρου σχετικά με ένα ίδρυμα που ίδρυσε η Ελένη Καζαντζάκη στο Λιχτενστάιν με σκοπό την οικονομική ενίσχυση του Μουσείου. Εξάλλου, στην αθηναϊκή εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* (φύλλο της 12ης Αυγούστου 2006), ο Κύπριος δημοσιογράφος κ. Μακάριος Δρουσιώτης, βασιζόμενος σε σελίδες που διασώθηκαν από το ημερολόγιο της γραμματέως του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, θέτει εν αμφιβόλω με σοβαρά επιχειρήματα τη συμπεριφορά του κ. Σταύρου απέναντι στον αρχηγό του Κυπριακού κράτους.

**50ή ΕΠΙΕΤΕΙΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ
(26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1957, FREIBURG-IM-
BREISGAU, ΓΕΡΜΑΝΙΑ)**

2007: ΕΤΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Ευχαριστούμε τον νέο Υπουργό Πολιτισμού για την αποδοχή του αιτήματός μας να κηρυχθεί το 2007 «Έτος Νίκου Καζαντζάκη».

Η ΑΦΙΣΑ ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΦΑΣΙΑΝΟΥ

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Εταιρεία μας, σε συνεργασία με ελληνικές και μη αρχές και οργανώσεις, καθώς και με λογοτεχνικές επιθεωρήσεις, Πανεπιστήμια, ερευνητές και πολιτιστικά κέντρα, καθόρισε ένα πρόγραμμα εκδηλώσεων στις πέντε ηπείρους. Το πρόγραμμα αυτό είναι δυνατόν να τροποποιηθεί λόγω μη διαθεσιμότητας ορισμένων ομιλητών ή λόγω έλλειψης σχετικής χρηματοδότησης.

Δεκατέσσερα διεθνή συνέδρια

- **Νέα Υόρκη**, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, 3 Μαρτίου 2007: *Γιατί να διαβάζουμε τον Καζαντζάκη στον 21^ο αιώνα;*
- **Αθήνα**, Ελλάδα, 13, 14 και 15 Μαρτίου 2007: *Νίκος Καζαντζάκης, μεταφραστής και μεταφραζόμενος.*
- **Μόσχα**, Ρωσία, 14 Μαΐου 2007: *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η Ρωσία.*
- **Βελιγράδι**, Σερβία, 24-25 Μαΐου 2007: *Ο διαχρονικός Καζαντζάκης.*
- **Μοντεβιδέο**, Ουρουγουάη, 30 Ιουνίου 2007: *Ανακαλύπτοντας το έργο του Νίκου Καζαντζάκη.*
- **Αλμάτου**, Καζακστάν, 17-18 Σεπτεμβρίου 2007: *Ο Καζαντζάκης στην Κεντρική Ασία.*
- **Αϊάκειο**, Κορσική, 22 Σεπτεμβρίου 2007: *Ο Καζαντζάκης και οι ελληνολατινικές χώρες.*
- **Ηράκλειο και Βαρβάροι-Μυρτιά**, Κρήτη, 28, 29 και 30 Σεπτεμβρίου: *Ο Καζαντζάκης και ο κρητικός πολιτισμός.*
- **Στοκχόλμη**, Σουηδία, Οκτώβριος 2007: *Ο Καζαντζάκης στις Βόρειες Χώρες και το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.*
- **Πεκίνο**, Κίνα, Οκτώβριος 2007: *Νίκος Καζαντζάκης, ένας φίλος της Κίνας.*
- **Γιοχάνεσμπουργκ**, Νότιος Αφρική, Οκτώβριος 2007: *Η κοσμοθεωρία του Νίκου Καζαντζάκη.*
- **Μόναχο**, Γερμανία, Νοέμβριος 2007: *Ο Καζαντζάκης και η Γερμανία.*
- **Λευκωσία**, Κύπρος, Νοέμβριος 2007: *Ο Καζαντζάκης και οι νέοι.*
- **Τιφλίδα**, Γεωργία, 12-13 Δεκεμβρίου 2007: *Ο Καζαντζάκης και ο Κάυκασος.*

Πέντε μορφωτικά ταξίδια σε χώρες που συνδέονταν με τον μεγάλο Κρητικό

- 1-10 Απριλίου 2007: Ελλάδα (Κρήτη, Νάξος, Στούπα και Αίγινα),
- 9-10 Ιουνίου 2007: Δημοκρατία της Τσεχίας (Μπόζι Νταρ),
- 26-27 Μαΐου 2007: Σκόπια (όπου βρίσκεται ο τάφος του Ζορμπά),
- 21-22 Αυγούστου 2007: Γαλλία (Αντίπολις),
- 6-16 Σεπτεμβρίου 2007: Καζακστάν (Αλμάτου), Ουζμπεκιστάν (Τασκένδη, Σαμαρκάνδη, Μπουχάρα).

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι να έλθουν σύντομα σε επαφή με τη Συντονιστική Επιτροπή, Case Postale 2714, 1211 Genève 2 Dêrôt, Suisse.

Ελληνικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (παρουσιάσεις, προβολή βιντεοταινιών, λογοτεχνικοί διαγωνισμοί)

Θα διοργανωθούν στην Ελλάδα (Ηράκλειο, Δωδεκάνησα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη), στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο.

Ημερίδες μελέτης, διαλέξεις, προβολή κινηματογραφικών ταινιών και ντοκιμαντέρ, αναγνώσεις, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις κλπ.

Μέχρι σήμερα, προβλέπονται εκδηλώσεις σε 68 χώρες στις πέντε ηπείρους.

- **Αφρική**. *Αίγυπτος*: 27 Ιανουαρίου, Αλεξάνδρεια και 28 Ιανουαρίου, Κάιρο, *Νότιος Αφρική* (Γιοχάνεσμπουργκ), *Κονγκό* (Κινσάσα, Λουμπούμπασι), *Μαρόκο* (Καζαμπλάνκα), *Μαυριτανία* (Nouakchott), *Σουδάν* (Χαρτούμ), *Τηνησία* (Τύνιδα).
- **Λατινική Αμερική**. *Αργεντινή* (Μπούενος Άιρες), *Βραζιλία* (Σάο Πάολο, Ρίο ντε Τζανέιρο), *Βολιβία* (Ταρίγια), *Χιλή* (Σαντιάγο), *Κόστα-Ρίκα* (Σαν Χοσέ), *Κούβα* (Αβάνα), *Μεξικό* (Μεξικό), *Παραγουάη* (Ασυνσιόν), *Ουρουγουάη* (Μοντεβιδέο).
- **Βόρεια Αμερική**. *Ηνωμένες Πολιτείες*: Ατλάντα, Σικάγο, Νέα Υόρκη, Κονέκτικατ, Καναδάς: Μόντρεαλ, Τορόντο, Βανκούβερ.

• **Αυστραλία**. Στα πλαίσια του 7^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικών Ερευνών που θα λάβει χώρα στην Αδελαΐδα από τις 29 Ιουνίου έως την 1^η Ιουλίου 2007, ο καθηγητής κ. Μιχάλης Τσιανίκας, σε συνεργασία με την Εταιρεία μας, θα αφιερώσει πολλές παρεμβάσεις και εκθέσεις στον Νίκο Καζαντζάκη. Εξάλλου, σε συνεργασία με τις ελληνικές διπλωματικές και προξενικές αρχές, τους κρητικούς, και γενικότερα, τους ελληνικούς συλλόγους και διάφορα πανεπιστήμια, θα πραγματοποιηθούν εκδηλώσεις τον Σεπτέμβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2007 στις εξής πόλεις: *Αδελαΐδα, Μπρισμπέν, Καμπέρα, Ντάργουν, Μελβούρνη, Περθ και Σίδνεϊ.*

• **Ασία**. *Από Ανατολή*: Κίνα (Πεκίνο, Σαγκάη), Ιαπωνία (Τόκιο). *Κεντρική Ασία*: Καζακστάν (Αλμάτου), Κιργιζστάν (Μπίσκεκ), Ουζμπεκιστάν (Τασκένδη, Σαμαρκάνδη, Μπουχάρα), Τατζικιστάν (Ντουσάμπε). *Νοτιοανατολική Ασία*: Βιετνάμ (Ανόν). *Κάυκασος*: Αρμενία (Ερεβάν), Αζερμπαϊτζάν (Μπακού), Γεωργία (Τιφλίδα).

• **Μέση Ανατολή**. *Κουβέιτ* (26 Μαρτίου 2007, διάλεξη της κας Αθηνάς Βουγιούκα), *Μπαχρέν, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα* (Ντουμπαί, Άμπου Ντάμπι), *Κατάρ* (Ντόχα), *Λίβανος* (Βηρυτός), *Ισραήλ* (Τελ Αβίβ).

• **Ευρώπη**. *Αλβανία* (Τίρανα), *Αυστρία* (Βιέννη, Λιντς), *Βέλγιο* (Βρυξέλες), *Βουλγαρία* (Σόφια), *Γαλλία* (Παρίσι, Στρασβούργο, Μπορντό, Λυών, Μασσαλία, Τουλούζη, Λίλλη, Αντίπολις), *Γερμανία* (Μόναχο, Freiburg-im-Breisgau, Βερολίνο, Κολωνία, Αμβούργο), *Δανία* (Κοπεγχάγη), *Δημοκρατία της Τσεχίας* (Πράγα, Μπόζι Νταρ), *Ελβετία* (Γενεύη, Λοζάννη, Fribourg, Neuchâtel, Βασιλεία, Βέρνη), *Ελλάδα* (Ηράκλειο, Νεάπολη, Άγιος Νικόλαος, Ιεράπετρα, Κρυονέρι, Ρέθυμνο, Χανιά, Αθήνα, Σαλαμίνα, Αίγινα, Σύρος, Νάξος, Κέρκυρα, Λευκάδα, Κεφαλονιά, Ρόδος, Κως, Κάλυμνος, Χίος, Λέσβος, Λήμνος, Λεβαδιά, Λαμία, Λάρισα, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Ιωάννινα, Πρέβεζα, Πάτρα, Κόρινθος, Άργος, Καλαμάτα), *Εσθονία* (Ταλίν), *Ιρλανδία* (Δουβλίνο), *Ισπανία* (Ρεϊκιαβίκ), *Ισπανία* (Μαδρίτη, Βαρκελώνη), *Ιταλία* (Ρώμη, Μιλάνο, Βενετία), *Κάτω Χώρες* (Άμστερνταμ), *Κροατία* (Ζάγκρεμπ), *Κύπρος* (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα), *Λετονία* (Ρίγα), *Λευκορωσία* (Γκρόντο, Μινσκ), *Λουξεμβούργο* (Λουξεμβούργο), *Μεγάλη Βρετανία* (Λονδίνο), *Μολδαβία* (Chisinau), *Νορβηγία* (Όσλο), *Ουγγαρία* (Βουδαπέστη), *Ουκρανία* (Κίεβο, Μαριούπολη), *Πορτογαλία* (Λισαβόνα), *Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας* (Σκόπια), *Ρουμανία* (Ιάσιο, Βουκουρέστι), *Ρωσία* (Μόσχα, Αγία Πετρούπολη), *Σερβία* (Βελιγράδι), *Σλοβενία* (Λιουμπλιάνα), *Σουηδία* (Στοκχόλμη), *Τουρκία* (Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη), *Φινλανδία* (Ελσίνκι).

Συνεδριάσεις για την προετοιμασία της 50ής επετείου

Λονδίνο: 15 Σεπτεμβρίου. *Δουβλίνο*: 16 Σεπτεμβρίου. *Αθήνα*: 21 Σεπτεμβρίου. *Ηράκλειο*: 22 Σεπτεμβρίου. *Νεάπολη* (Κρήτη): 23 Σεπτεμβρίου. *Θεσσαλονίκη*: 24 Σεπτεμβρίου. *Λάρισα*: 25 Σεπτεμβρίου. *Βρυξέλες*: 8 Οκτωβρίου. *Λουξεμβούργο*: 9 Οκτωβρίου. *Σίδνεϊ*: 15 Οκτωβρίου. *Στοκχόλμη*: 21 Οκτωβρίου. *Λευκωσία*: 26 Οκτωβρίου. *Άμστερνταμ*: 27 Οκτωβρίου. *Μόναχο*: 30 Οκτωβρίου. *Βαρβάροι-Μυρτιά*: 25 Νοεμβρίου. *Παρίσι*: 11 Δεκεμβρίου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

- **Ιάσιο**. Η δις Amelia Pavel, ερευνήτρια, ετοιμάζει στο Πανεπιστήμιο *Al. I. Kouza* διδακτορική διατριβή πάνω στον Καζαντζάκη.
- **Αδελαΐδα**. Ο κ. Μιχάλης Τσιανίκας, υπεύθυνος του Τμήματος Νεοελληνικών Σπουδών του *Flinders University*, θα διδάξει κατά το προσεχές εξάμηνο το μυθιστόρημα *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*.
- **Σαγκάη**. Ο κ. Zhang Haolei, στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών του στο *Πανεπιστήμιο Διεθνών Σπουδών*, ετοιμάζει εργασία με θέμα *Η φιλοσοφική σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη*.
- **Κίεβο**. Ο κ. Savenko, Πρόεδρος του Ουκρανικού Τμήματος της Εταιρείας, διδάσκει στους φοιτητές του στο *Πανεπιστήμιο του Κίεβου* αποσπάσματα του μυθιστορήματος *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗΣ

Η Ελένη Καζαντζάκη δημοσίευσε το 1965 ένα σημαντικό βιβλίο, τα *Τετρακόσια γράμματα του Καζαντζάκη στον Πρεβελάκη*. Ο κ. Γεώργιος Πρεβελάκης, αδελφός του Παντελή, μας πληροφορεί ότι βρήκε περίπου διακόσιες απαντήσεις του Παντελή προς τον Νίκο και ότι θα δημοσιευτεί του χρόνου μια νέα έκδοση που θα περιλαμβάνει και αυτές τις απαντήσεις. Εξάλλου, είχε την καλοσύνη να μας δώσει μια φωτοτυπία του πρωτότυπου κειμένου της *Ασκητικής-Salvatores Dei* που ο μεγάλος Κρητικός είχε παραδώσει στον Παντελή. Τον ευχαριστούμε θερμά.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Η σύνθεση

Και μια άλλη βραδιά, σα σκόλασε, πέταξε τον κασμά του απόξω από την παράγκα αγανακτισμένος.

-Ε αφεντικό, σε παρακαλώ, μην ανακατεύεσαι. Εγώ χτίζω και του λόγου σου χαλνάς. Τι 'ναι πάλι αυτά που τους έλεγες σήμερα; Σοσιαλισμός και κοροφέςαλα! Ιεροκήρυκας είσαι μαθές ή κεφαλαιούχος; Πρέπει να διαλέξεις.

Μα πού να διαλέξω! Μ' έρωγε η απλοϊκή λαχτάρα να τα συνδυάσω και τα δυο, να βρω τη σύνθεση όπου να αδερφωθούν οι θανάσιμες αντίθετες και να κερδίσω τη επίγεια ζωή και τη βασιλεία των ουρανών. Χρόνια τώρα, από μικρός.

Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά

Χτες έγραφα τις ακόλουθες τρεις φράσεις και Σου τις στέλνω, γιατί, έτσι που θα τις αναλύσεις, θα φωτίσουν πολύ την εσωτερική μου ζωή στη μελέτη Σου και θα διαλύσουν τον ανόητο θρόλο του mystique:

«I. Η α γ ω ν ί α μου έγκειται σε τούτο: Δεν μπορώ ποτέ να στοχαστώ ή να πεθυμίσω τίποτα, χωρίς τ α υ τ ό χ ρ ο ν α και με την ί δ ι α ν έ ν τ α σ η να στοχαστώ και να πεθυμίσω και το αντίθετό του.

II. Ο α γ ώ ν α ς μ ο υ έγκειται σε τούτο: Ακατάπανστα ν' αγωνίζομαι της θέσης τούτης και της αντίθεσης να βρω τη Σύνθεση.

III. Τη Σύνθεση αυτή την ονομάζω Λ ύ τ ρ ω σ η.»

Γράμμα στον Αιμίλιο Χουρμούζιο, Κύπριο διανοούμενο,
Αθήνα, 12 Μαρτίου 1944

Ο μυστικισμός, οι κρητικοί ήρωες και η Κρήτη

Η λέξη μυστικισμός μ' ενοχλεί. Έχει γίνει μεγάλη χρήση και κατάχρηση αυτής της λέξης, την έχουν γεμίσει με ασυνάρτητες φλόγες και καπνούς. Αν τη χρησιμοποιήσουμε, είμαστε υποχρεωμένοι να δεχτούμε τις καταχρηστικές σημασίες της. Οι ήρωές μου δεν διακατέχονται από κάποια μυστικιστική ηθική. Η ηθική τους είναι πολύ ρεαλιστική, εξαιρετικά συγκεκριμένη. Ξέρουν τι θέλουν και πώς να το θελήσουν. Δεν είναι ακόμα άγιοι. Είναι αγωνιζόμενοι. Δεν είναι μονοκόμματα δείγματα εγωισμού ή αλτρουισμού. Οι καλοί και οι γενναίοι μπορεί να γίνουν κακοί και δειλοί. Οι κακοί και οι δειλοί είναι ικανοί κι εκείνοι να κάνουν πράξεις καλοσύνης και γενναιότητας. Κάθε στιγμή κινδυνεύουν να πέσουν, αλλά κάθε στιγμή ξανασηκώνονται. Στα μυθιστορηματά μου, δεν πρόκειται για κάποιον οριστικό θρίαμβο, αλλά για έναν αγώνα χωρίς τέλος. Αυτοί οι ήρωες ξέρουν επίσης ότι δεν φτάνει να είναι κανείς καλός, έντιμος, καλοπροαίρετος. Τους χρειάζονται πιο πολεμικές αρετές. Η αρετή πρέπει να είναι οπλισμένη. Όχι μόνο «η ελπίδα πρέπει να είναι στρατιωτική», όπως έλεγε ο Charles Maurras, αλλά και η αγάπη. Αυτό είναι το ιδανικό των κρητικών ηρώων που προσπαθώ να ζωντανέψω στα μυθιστορηματά μου...

Δεν βλέπω την Κρήτη σαν κάτι το γραφικό ή το χαμογελαστό. Σοβαρό είναι το πρόσωπο της Κρήτης, σκαμμένο από τον αγώνα και τον πόνο. Αυτό το νησί ανάμεσα στην Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική ήταν προορισμένο από τη γεωγραφική του θέση να γίνει γέφυρα ανά-

μεσα στις τρεις ηπείρους. Να γιατί η Κρήτη, πρώτη εκείνη από όλες τις χώρες της Ευρώπης, δέχτηκε το φως του πολιτισμού που ήρθε από την Ανατολή. Δύο χιλιάδες χρόνια πριν από το ελληνικό θαύμα, άνηξε στην Κρήτη αυτός ο μυστηριώδης πολιτισμός, ο λεγόμενος αιγαιακός, βουβός ακόμα, εκπληκτικά ζωντανός, μεθυσμένος από χρώματα, εκλέπτυνση και καλαισθησία που προκαλούν κατάπληξη και θαυμασμό. Είναι μάταιο ν' αντιστεκόμαστε στα σημάδια του παρελθόντος. Υπάρχει, θαρρώ, μια ακτινοβολία, μια μαγική ακτινοβολία που ξεχύνεται από τα αρχαία χρώματα που αγωνίστηκαν και υπέφεραν πολύ. Σαν να έχει μείνει κάτι μετά την εξαφάνιση λαών που αγωνίστηκαν, έκλαψαν και αγάπησαν πάνω σε ένα κομμάτι γης. Αυτή η ακτινοβολία από τα περασμένα χρόνια είναι εξαιρετικά έντονη στην Κρήτη. Διαπερνάει τον άνθρωπο από την πρώτη στιγμή που πατάει το πόδι του στο κρητικό χρώμα. Έπειτα, μια άλλη συγκίνηση, πιο συγκεκριμένη, τον συνεπαίρνει. Εκείνος που γνωρίζει την τραγική ιστορία αυτού του νησιού τους τελευταίους αιώνες κυριεύεται από συγκίνηση όταν σκέφτεται το σφοδρό αγώνα πάνω σε τούτη τη γη ανάμεσα στον άνθρωπο που μάχεται για την ελευθερία του και τον δυνάστη του που προσπαθεί με λύσσα να τον συντρίψει. Οι Κρητικοί έχουν τόσο πολύ εξοικειωθεί με το θάνατο που δεν τον φοβούνται. Υπέφεραν τόσο πολύ επί αιώνες, διαπίστωσαν τόσες φορές ότι ο ίδιος ο θάνατος δεν μπορεί να τους καταβάλει ώστε κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο θάνατος είναι απαραίτητος για το θρίαμβο του ιδανικού τους, ότι στην κορυφή της απελπισίας αρχίζει η σωτηρία. Ναι, είναι σκληρή η πραγματικότητα. Οι Κρητικοί όμως, σκληραγωγημένοι από τον αγώνα, άπληστοι για ζωή, την πίνουν σαν ένα ποτήρι κρύο νερό. «Ε παππού, πώς σου φάνηκε η ζωή;», ρώτησα μια μέρα έναν εκατοχρονίτη γέρο Κρητικό, γεμάτο παλιές πληγές, τυφλό. Καθόταν στον ήλιο και liaζόταν, στο κατώφλι της καλύβας του. Ήταν περήφανος στ' αυτιά, όπως λέμε στην Κρήτη. Δεν άκουγε καλά. Τον ξαναρώτησα: «Πώς σου φάνηκε τα εκατό τούτα χρόνια η ζωή, παππού;» «Σαν ένα ποτήρι κρύο νερό, παιδί μου», μου αποκρίθηκε. «Και διψάς ακόμα, παππού;» Σήκωσε το χέρι, σα να καταριόταν: «Ανάθεμά τον που ξεδίψασε!», φώναζε. Να ποιοι είναι οι Κρητικοί, πώς να μην τους κάνω σύμβολο;

Συνομιλία με τον Pierre Sipriot
Εθνική Ραδιοφωνία της Γαλλίας, Αντίμπ, 1957

ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΣΥΝΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στοκχόλμη, 21 Οκτωβρίου 2006

Ευχαριστούμε τον κ. Jan-Henrik Swahn, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και Πρόεδρο του Σουηδικού Τμήματος της Εταιρείας, για την προθυμία του να υποδεχθεί τους συμμετέχοντες σ' αυτή τη σύνοδο.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

• **Αρμενία.** Στις 20 Μαρτίου 2006, το Αρμενικό Τμήμα της Εταιρείας, υπό την προεδρία της κας Natacha Abgarian, καθηγήτριας ελληνικών, και η Ελληνική Πρεσβεία διοργάνωσαν στο Ερεβάν εκδήλωση αφιερωμένη στο μυθιστόρημα του Καζαντζάκη *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*. Η κα Παναγιώτα Μαυρομιχάλη, Πρόεδρος της Ελλάδας, χαιρέτισε τους συμμετέχοντες και προλόγισε την εκδήλωση. Στη συνέχεια φοιτητές του 4^{ου} έτους ελληνικών σπουδών διάβασαν αποσπάσματα του έργου μεταφρασμένα στα αρμενικά. Τα θερμά μας συγχαρητήρια σε όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία αυτής της συγκέντρωσης.

• **Αυστραλία.** Είναι γνωστή σε όλους η εξαιρετική δουλειά του Τμήματος του Σίδνεϊ που εμπνυχώνεται από τους κ.κ. Adrian Kazas και Alfred Vincent. Σημειώνουμε εδώ ότι, στις 13 Αυγούστου, η πιεστή φίλη μας κα Ερασμία Παπαγεωργίου έδωσε μια ενδιαφέρουσα διάλεξη με θέμα *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η εποχή μας*. Διαβάστηκαν αποσπάσματα από το έργο του μεγάλου Κρητικού.

• **Βραζιλία.** Στις 12 Αυγούστου 2006, παρουσία του Γενικού Πρόξενου της Ελλάδας στο Σάο Πάολο κ. Δημήτρη Ζώιτου και πολυπληθούς κοινού, δόθηκαν δύο διαλέξεις. Ομιλήτριες η κα Silvia Ricardino, καθηγήτρια μουσικής, με θέμα *Μουσικές αναφορές στον «Αλέξη Ζορμπά»* και η κα Ivonete Rabelo, καθηγήτρια κλασικής φιλολογίας, με θέμα *Ο Οδυσσεύς στον Όμηρο και τον Καζαντζάκη*. Θερμά συγχαρητήρια στην Πρόεδρο του Βραζιλιανού Τμήματος και Marisa Donatiello και στις ομιλήτριες.

• **Γαλλία.** Η επιτροπή αδελφοποίησης Arles-Salins και Καλύμνου, σε συνεργασία με την εταιρεία μας, θα διοργανώσουν στην Arles, στις 27 Οκτωβρίου 2006, βραδιά αφιερωμένη στο ποιητικό έργο του Καζαντζάκη.

• **Ελβετία.** Ύστερα από πρόσκληση του συλλόγου *Bibliothée*, ο κ. Γεώργιος Στασινάκης θα δώσει διάλεξη στη Νυόν, στις 18 Οκτωβρίου 2006, με θέμα *Η πνευματικότητα του Καζαντζάκη*.

• **Ελλάδα.** Η κα Αθηνά Βουγιούκα θα μιλήσει, στις 21 Δεκεμβρίου, για τον Ζορμπά στο 3^ο Ενιαίο Λύκειο Ηρακλείου.

• **Ιρλανδία.** Θα ιδρυθεί Τμήμα της Εταιρείας εντός του Νοεμβρίου 2006. Καλή τύχη στους φίλους μας.

• **Καζακστάν.** Στις 15 και 17 Μαΐου 2006, χάρη στις προσπάθειες της κας Margarita Madanova, Προέδρου του Τμήματος του Καζακστάν της Εταιρείας, του διευθυντή του Ινστιτούτου Τέχνης και Λογοτεχνίας και του διευθυντή της Alliance Française, πολλοί διανοούμενοι είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το έργο του Καζαντζάκη. Ο αυξανόμενος αριθμός των μελών και το όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τον μεγάλο Κρητικό θα επιτρέψουν τη διοργάνωση και άλλων εκδηλώσεων.

• **Κάτω Χώρες.** Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Ολλανδικού Τμήματος της Εταιρείας θα εκλεγεί στις 27 Οκτωβρίου 2006.

• **Λευκορωσία.** Ευχαριστούμε και συγχαίρουμε τους κ.κ. Dmitry Gomon, λέκτορα του Πανεπιστημίου του Μινσκ και Θεόδωρο Σακκά, καθηγητή του Πανεπιστημίου του Γκρόντο, για την πολύτιμη συμβολή τους στην επιτυχία της πρώτης εκδήλωσης στο Μινσκ, στις 10 Μαΐου 2006.

• **Μεγάλη Βρετανία.** *Ο Καζαντζάκης και η ποίηση.* Αυτό είναι το θέμα της βραδιάς που διοργανώνει το Βρετανικό Τμήμα της Εταιρείας στο Λονδίνο, στις 15 Σεπτεμβρίου 2006. Συγχαρητήρια στον Πρόεδρο του Τμήματος κ. Costa Costas και στην ομάδα του.

• **Μεξικό.** Το Τμήμα, που εμψυχώνει με επιτυχία η κα Helena Stamatziades de Almedia, διοργάνωσε στις 5 Αυγούστου 2006 προβολή της κινηματογραφικής ταινίας *Ζορμπάς*. Ακολούθησε ανάγνωση αποσπασμάτων του μυθιστορήματος και σύγκριση με την ταινία, από την κα Paula Kanno, καθηγήτρια νεοελληνικών. Τα θερμά μας συγχαρητήρια.

• **Νορβηγία.** 25 μέλη του Νορβηγικού Τμήματος της Εταιρείας θα επισκεφθούν, από τις 30 Σεπτεμβρίου έως τις 7 Οκτωβρίου 2006, τους τόπους όπου έζησε ο Καζαντζάκης στην Κρήτη, την Πελοπόννησο και την Αίγινα.

• **Ουρουγουάη.** Πάνω από 170 άτομα συμμετείχαν, στις 14 Αυγούστου 2006, σε μια πολύ επιτυχημένη βραδιά που διοργάνωσαν το Ίδρυμα Maria Tsakos, υπό την καθοδήγηση της δυναμικής διευθύντριας του κας Margarita Larriera, μαζί με το τοπικό τμήμα της Εταιρείας. Θέμα: *Νίκος Καζαντζάκης, ένας ταξιδευτής* (με μουσική συνοδεία και τραγούδι).

• **Παραγουάη.** Ευχαριστούμε θερμά τους κ.κ. Patrick Dostes, πρώτο γραμματέα της Γαλλικής Πρεσβείας, Christian Rosique, διευθυ-

νή της Alliance Française και το πολυπληθές κοινό για τη συμβολή τους στην επιτυχία της διάλεξης του κ. Γεωργίου Στασινάκη, στις 9 Αυγούστου 2006, με θέμα *Το έργο και η σκέψη του Νίκου Καζαντζάκη*. Θα ιδρυθεί τον Νοέμβριο Τμήμα της Εταιρείας.

• **Πορτογαλία.** Στις 12 Μαΐου 2006, ο κ. José Antonio Costa Ideias, Πρόεδρος του Πορτογαλικού Τμήματος της Εταιρείας, έδωσε μια πολύ ενδιαφέρουσα διάλεξη, με θέμα *Ο Καζαντζάκης και το ευρωπαϊκό μυθιστόρημα*.

• **Τατζικιστάν.** Η κα Margarita Madanova, υπεύθυνη της Εταιρείας για την Κεντρική Ασία, παρουσίασε με επιτυχία στο Douchanbe, την 1^η Ιουνίου 2006, το έργο του Καζαντζάκη. Με την υποστήριξη της Γαλλικής Πρεσβείας και πολλών πανεπιστημιακών, ιδρύθηκε Τμήμα της Εταιρείας. Σημειώνουμε ότι πρόκειται για την πρώτη εκδήλωση για τον Καζαντζάκη σ' αυτή τη χώρα.

• **Χιλή.** Στις 23 Αυγούστου 2006, το Χιλιανό Τμήμα, που το εμψυχώνει πάντα αποτελεσματικά ο κ. Αντώνιος Βασιλειάδης, παρουσίασε το cd-rom *Ο Καζαντζάκης, ο Μυστράς και οι φιλόσοφοί του που ετοίμασαν οι κ.κ. Roberto Quiroz και Pablo Valenzuela*. Παρέστη η Πρέσβης της Ελλάδας κα Αικατερίνη Φαραντάτου.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Ο Πρέσβης της Ισπανίας στην Αθήνα απένειμε, εξ ονόματος της Α.Μ. του Βασιλέως της Ισπανίας, στην κα Νίνα Αγγελίδη, μεταφράστρια και μέλος της Εταιρείας, το παράσημο του *Τάγματος Αξίας*. Της απευθύνουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια.

ΔΩΡΕΕΣ

Michel Comte: Το βιβλίο της Ελένης Καζαντζάκη *Le dissident*. Δωρεές στο *Regard crétois*: Bernard Soguel (Neuchâtel), Δάφνη Κουτουλάκη (Γενεύη), Rotary-Club του Fernay-Voltaire (Γαλλία). Δωρεά στο Γαλλικό Τμήμα: Οικογένεια Siffredi. Ευχαριστούμε γι' αυτές τις γενναιόδωρες προσφορές.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Μπορείτε να γίνετε μέλη της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη. Κάθε μέλος καταβάλλει συνδρομή (το ποσό της ορίζεται κατά χώρα) και λαμβάνει δωρεάν τα δημοσιεύματα της Εταιρείας. Γράψτε στη σύνταξη του *Synthesis*.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πληροφορηθήκαμε με θλίψη μας το θάνατο τριών επιφανών προσωπικοτήτων, μελών της Εταιρείας, που ζούσαν στην Αθήνα: Της Άννας Σικελιανού, συζύγου του ποιητή Αγγελου Σικελιανού και επίτιμου μέλους της Εταιρείας, του Γιάννη Μαγκλή, συγγραφέα (είχε μεταφράσει στα ελληνικά, κατά παρακλήση του Νίκου Καζαντζάκη, το έργο *Toda Raba-Moscou a crié*) και του Ιωάννη Χατζηφώτη, συγγραφέα και ποιητή. Απευθύνουμε στην οικογένειά τους τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια.

SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο. Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Alfred Vincent, Σίδνεϊ), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης, Meyrin), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα, Βούλα), ισπανικά (Margarita Larriera, Μοντεβιδέο), πορτογαλικά (Solange Pinheiro, Σάο Πάολο) και ρωσικά (Margarita Madanova, Αλμάτι). Μακέτα: Michel Comte. Σκίτσος: Τάκης Καλιμούχος. Dépôt légal: Αύγουστος 2006. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01632 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ. FAX: ++4122 782 43 18. E-mail: georges.stassinakis@tiscalicah